

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовao комисију</p> <p>5.03-8.03. 2021, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <p>Др Сава Дамјанов, редовни професор, Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 16.11.2006. година, Филозофски факултет Нови Сад (ментор)</p> <p>Др Горана Раичевић, редовни професор, Српска и јужнословенске књижевности са теоријом књижевности, 23.04.2015. Филозофски факултет Нови Сад (председник комисије)</p> <p>Др Драгана Вукићевић, редовни професор, 22.06.2016. Српска књижевност, Филолошки факултет Београд (спољни члан комисије)</p>
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме: Јована (Младен) Николић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава: 21.06.1991. Лозница, Србија</p> <p>Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив: Филозофски факултет у Новом Саду, Српска књижевност и језик, Мастер професор српске књижевности и језика (србиста).</p> <p>4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: Језик и књижевност (модул: књижевност), година уписа: 2015/16.</p> <p>5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране: Филозофски факултет у Новом Саду, назив мастер рада: "Еротски елементи у роману <i>Нечиста крв</i> Борисава Станковића", Наука о књижевности, Српска књижевност, 27.08.2015.</p>
<p>6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука: Наука о књижевности, Мастер студије српска књижевност и језик.</p>
III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: <i>Еротизам у књижевном стваралаштву</i>

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација *Еротски елементи у књижевном стваралаштву Борисава Станковића* представља анализу релевантних приповедака, романа и драма Борисава Станковића, које по типологији ликова, њиховој психологизацији, унутрашњој динамици радње и натуралистичкој представи људских нагона и изопачености представљају прве одјеке српског модернизма, а по специфичним особеностима доводе се у везу са феноменом еротизма. Имајући у виду да је реч о комплексном феномену, који је предмет интересовања многих научних дисциплина, у раду је истовремено проучаван теоријски дискурс и књижевни опус Борисава Станковића са становишта еротског као књижевог феномена. Ова студија представља својеврсну типологизацију манифестација еротског феномена у Станковићевом опусу са циљем да укаже на дистинкцију између порнографије и еротизма, при чему је ерос сагледан као једно од полазишта у обликовању човека - од митске приче о Еросу до фројдовске и постфројдовске представе ероса као нагона живота, средишта интересубјективности и основе конструисања смисла.

Будући да је Борисав Станковић направио преокрет у српској књижевној традицији у домену еротског, истраживање овог феномена у Станковићевом опусу неминовно доводи и до проблемског питања епохе којој писац припада због чега је еротизам у Станковићевим делима стављен у шири контекст епохе модернизма у српској књижевности. Наиме, Станковићев еротизам доведен је у везу са елементима еротизма који се јављају у делима његових претходника и савременика, али и Милоша Црњанског који је следбеник "станковићевске" еротске линије у српској књижевности.

Проучавање трансформације еротског у Станковићевом опусу даје увид у културолошке промене које су у вези са доживљајем еротског, па и сексуалног. Однос друштва према еротском и сексуалном, од претераних слобода у испољавању сексуалног нагона до табуисања теме сексуалности условљава развој српске еротске књижевности. Интерактивни дијалог између појединца и друштва који је представљен у Станковићевом делу заправо

осликава различите видове сукоба: личног и колективног, жеља и могућности, Ид-а и Ега, прошлог и садашњег, живог и умрлог. Посебна пажња посвећена је обележју “другости” у односу на нормативно, што доводи до идентитетских криза које се различито испољавају код мушких и женских ликова.

Докторска дисертација садржи једанаест поглавља, 532 стране и 227 референци.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Као што се из самога садржаја види, колегиница Јована Николић већ у самом *Уводу* поставља литерарни еротизам Борисава Станковића у адекватан дијахронијски контекст, чиме се истиче како то није „ексцесна“ тематика у српској књижевности. Такође је важно истаћи да она наведени тематско-значењски феномен посматра и у вези са модернистичком поетиком аутора, што свакако - поткрепљено при том и поглављем где се објашњава фрејдистички, тј. психоаналитички приступ! - указује колико је нови цивилизацијски контекст епохе одредио овакву поетику. Најзад, фокусирањем истраживања на женски еротизам у Станковићевом делу, кандидаткиња улази у научноистраживачки простор помало табуизиран у нашој традицији али и те како актуелан данас у свету.

Докторска дисертација Јоване Николић има ту врлину да узима у обзир целокупно стваралаштво аутора у еротском контексту (чак и нека нефункционална дела), што разбија досадашње клишее о *Нечистој крви* или *Коштани* као јединим остварењима где се он исказао на овај начин. Наравно, кандидаткиња непрестано има у виду шири антрополошки аспект еротског али и социјалне релације у којима се оно реализује или потискује (најчешће баш због тих релација). Посебна пажња посвећена је обележју Другости у односу на нормативно, било да је реч о мушким или женским ликовима, а такође су - осим психолошке (свесне или подсвесне) димензије - тело и телесност разматрани као важна детерминанта поимања и исписивања еротског у опусу Борисава Станковића. У минуциозним анализама колегинице Николић, није остала непримећена ни суштинска веза Ероса и Танатоса која и те како обележава стваралаштво нашег великог писца.

Иако је користила релевантну литературу, кандидаткиња је у својим истраживањима показала и неопходан потенцијал индивидуалности тако да неки њени увиди представљају новину у науци о српској књижевности. Сходно реченом, она је успешно довела у везу трансформације еротизма у Станковићевом опусу са културолошким променама које су утицале и на најшире друштвено поимање еротског – можда не увек експлицитно, али ипак видљиво. Докторска дисертација Јоване Николић, својом свеобухватношћу али и специфичним перспективама,

представља аутентичан доказ да је Борисав Станковић својеврсни класик српске еротске (али и модерне!) прозе...

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са СЦИ листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

Копања, Ј. Савкић, С. (2020). Инцест као вид табуизиране сексуалности у роману *Нечиста крв* Борисава Станковића. *Наслеђе*, часопис за књижевност, језик, уметност и културу, стр. 251-267.

Николич Ђ. (2017). Модерністські елементи в романі "Нечиста кров" Борисава Станковича. *Проблеми слов'язнавства*. Вип. 66. Львів. С. 125-132.

Копања, Ј. (2020). Одећа. улепшавање и предметности које одређују Софкино тело у роману *Нечиста крв*. (у:) *СРПСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ, УМЕТНОСТ*, Зборник радова са XIV међународног научног скупа одржаног на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу (26–27. X 2019), књига II, ТАКО МАЛЕ СТВАРИ: интимно у књижевности и култури. стр. 331-343.

Копања, Ј. (2021). Оправданост Фројдове психоаналитичке парадигме у анализи романа *Нечиста крв* Боре Станковића, рад у припреми за штампу (у:) *Сарајевски филолошки сусрети 5, Зборник радова, књига II*.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Из претходно реченог, није тешко закључити који су најважнији резултати ове докторске дисертације: они превасходно почивају на реинтерпретацији и ревалоризацији целокупног опуса Борисава Станковића у еротолошком кључу. У науци о српској књижевности еротографија је дуго (све до пред крај прошлог века!) маргинализована или «моралистички» прећуткивана, а истраживања колегинице Николић показују да су неки видови њеног третмана један од знакова рађања литерарне модерности – као и у читавој Европи тог доба, уосталом. Фокусирање на женски еротизам сам по себи али и у односу на друштвено-религијски контекст који обележава тадашњу српску културу, свакако је једна од најактуелнијих димензија ове докторске дисертације. Закључак да Другост - насупрот нормативном (клишеираном, канонском) - даје специфичну тежину и аутентично обележје ликовима нашег великог писца, било да је реч о мушким или женским ликовима, свакако сматрамо важним постигнућем. Такође бисмо истакли да кандидаткињине анализе укључују осим књижевнотеоријске и психолошке димензије, при чему су ипак управо тело и телесност разматрани као релевантни за поимање и исписивање еротског у опусу Борисава Станковића. Уверени смо да ће нова проучавања историје српске књижевности морати да узму у обзир најбитније увиде до којих је Јована Николић дошла у својој докторској дисертацији.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Може се рећи да је начин приказивања и тумачења апсолутно примерен теми, при чему посебну вредност видимо у томе што је кандидаткиња складно укомпоновала саму грађу и научни апарат, тако да је рад писан компетентно и акрибично, а истовремено атрактивно за читање (што је иначе ретка врлина у науци о књижевности). У том смислу приступ и интерпретације колегинице Јоване

Николић можемо оценити НАЈПОЗИТИВНИЈЕ .	
IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:	
Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:	
1.	Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме ДА
2.	Да ли дисертација садржи све битне елементе ДА
3.	По чему је дисертација оригиналан допринос науци Ова докторска дисертација представља оригиналан допринос науци о српској књижевности (али и културологији!) већ самом чињеницом да изнова реинтерпретира и реafirмише еротски дискурс негован у књижевном стваралаштву Борисава Станковића, једног од родоначелника наше модерне књижевности. У том смислу истраживања Јоване Николић придружују се најређим подухватима у које се упуштала наша критика и историографија: смелим уласцима у ново читање традиције и покушајима – онолико колико је то утемељено и могуће! – проширивања и промене њене официјелне (стереотипне) слике. Увиди до којих је кандидаткиња дошла убудуће ће бити незаобилазни у проучавању српске књижевности XX века, као и у промишљању нашег укупног еротског наслеђа (које је обимније и значајније но што је то досад изгледало).
4.	Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања Дисертација НЕМА недостатака
X ПРЕДЛОГ:	
На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:	
-	да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана ДА
-	да се докторска дисертација враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
-	да се докторска дисертација одбија

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Проф.др Сава Дамјанов

Проф. Др Горана Раичевић

Проф. Др Драгана Вукићевић

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.